

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра мікробіології, фармакології та епізоотології

Кваліфікаційна робота на правах рукопису

УЛИЗЬКО ОЛЕКСАНДР ВАСИЛЬОВИЧ

УДК: 619:636.74

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**«Забезпечення ветеринарного благополуччя службових собак в умовах
військової частини №3027»**

211 «Ветеринарна медицина»

Подається на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело

(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи:

Антонюк Анатолій Анатолійович

к.вет.н., доцент

Житомир – 2020

АНОТАЦІЯ

Улизько О.В. Забезпечення ветеринарного благополуччя службових собак в умовах військової частини №3027. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 211 – ветеринарна медицина. – Житомирський національний агроекологічний університет, Житомир, 2020.

У роботі представлені результати дослідження ветеринарного благополуччя службових собак кінологічного центру військової частини 3027 Національної гвардії України. Проведено аналіз, щодо виконання профілактичних заходів по недопущенню виникненню та розвитку інвазійних та інфекційних хвороб собак. Наведені основні аспекти по проведенню запланованих заходів, на основі чого надано рекомендації, а саме: підвищити відповідальність посадових осіб за якістю проведення ветеринарних заходів, своєчасно в повній мірі проводити забезпечення тварин ветеринарними препаратами; організовувати та проводити охоронно-карантинні заходи по недопущенню інфекційних захворювань тварин; щоквартально проводити дегельмінтизацію тварин при цьому використовувати антигельмінтики різних фармакологічних груп та виробників почергово.

Ключові слова: службова собака, інвазійні хвороби, інфекційні хвороби, ветеринарні заходи, ветеринарні препарати, охоронно-карантинні заходи, дегельмінтизація, антигельмінтики.

ABSTRACT

Ulyzko O.V. Ensuring the veterinary welfare of service dogs in the military unit №3027. - Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualifying work for the master's degree in specialty 211 - veterinary medicine. - Zhytomyr National Agroecological University, Zhytomyr, 2020.

The paper presents the study results of the veterinary welfare of service dogs of the dog training center of the military unit 3027 of the Ukrainian National Guard. An analysis, concerning the implementation of preventive measures to prevent the occurrence and development of invasive and infectious diseases of dogs is conducted. The main aspects of the planned activities are presented, on the basis of which recommendations are provided, namely: to increase the responsibility of officials for the quality of veterinary activities, in a timely manner completely provide animals with veterinary drugs; to organize and carry out protection and quarantine measures to prevent infectious diseases of animals; quarterly deworm animals using anthelmintics of different pharmacological groups and manufacturers alternately.

Keywords: service dog, invasive diseases, infectious diseases, veterinary measures, veterinary drugs, security and quarantine measures, deworming, anthelmintics.

ЗМІСТ

Анотація	2
ЗМІСТ	4
ВСТУП	5
1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ	7
1.1. Профілактика інвазійних хвороб собак	7
1.2. Специфічна профілактика інфекційних хвороб	9
1.3. Загальна профілактика інфекційних хвороб	11
2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ	15
2.1. Матеріали та методи	15
2.2. Характеристика військової частини №3027	15
2.3. Результати власних досліджень	18
2.3.1. Гельмінтозні захворювання службових собак	18
2.3.2. Профілактика інфекційних хвороб службових собак в умовах військової частини	22
2.4. Аналіз і узагальнення результатів власних досліджень	24
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	26
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	27
ДОДАТКИ	31

ВСТУП

До службових собак належать вівчарки, німецький оленегінний собака, полярні їздові собаки, ердельтер'єр, боксер, доберман-пінчер, ротвейлер, ризеншнауцер, дог, сенбернар, водолаз (нюйфаундленд), пудель та ін. За характером використання службові собаки поділяють на вартових, розшукових, пастуших, їздових та ін. В умовах військової частини використовуються вартові та розшукові собаки. Період несення служби таких тварин становити 7 – 8 років. Використання службових собак є настільки ефективним, що досі жодний технічний засіб не зміг замінити собою гострий нюх собаки. Оскільки в період виконання служби тварини отримують фізичне навантаження, ймовірність розвитку хвороб у них вища в порівнянні з декоративними породами. Адже умови в яких собаки працюють не завжди є сприятливими для їх здоров'я. Разом з тим потрібно чітко дотримуватись схем профілактики інфекційних та інвазійних хвороб [1,2].

Нині службові собаки використовуються в державних структурах в кожному регіоні України, в таких підрозділах поліції, прикордонної служби, національної гвардії і ін.. Ветеринарне забезпечення цих підрозділів різне. Тому ми вирішили провести аналіз конкретно кінологічного циклу Нацгвардії військової частини №3027, м. Київ[2].

Мета: встановити забезпечення ветеринарного благополуччя службових собак в умовах військової частини №3027.

Для досягнення даної мети були встановлені наступні завдання:

- встановити умови утримання та годівлі собак;
- дослідити особливості профілактики інфекційних хвороб;
- встановити поширення та провести аналіз профілактики інвазійних хвороб.

Предмет дослідження – забезпечення ветеринарного благополуччя службових собак військової частини №3027.

Об'єкт дослідження – інфекційні та інвазійні хвороби службових собак в умовах військової частини №3027.

Методи дослідження. Епізоотологічні (вивчення епізоотологічної ситуації кінологічного циклу військової частини), копрологічні (проведення овоскопії), статистичні (аналіз ветеринарної облікової та звітної документації кінологічного циклу).

Публікації:

1. Улизько О.В. Профілактика інфекційних хвороб службових собак у військовій частині №3027. *Наукові здобутки студентської молоді у ветеринарії.* зб. Матеріалів доп. учасн. XXI-ї наук.-практ. конф. магістрів та бакалаврів. Випуск №11. 30 січня 2020 р. Житомир: ЖНАЕУ 2020. С. 200-201.

2. Антонюк А.А., Улизько О.В., Лось А.П. Профілактика гельмінтозів службових собак. *Наукові читання 2020. Сучасні підходи забезпечення здоров'я тварин та якості кормів і харчових продуктів:* Матер. Шостої наук.-практ.конф. лист.-січ. 2019-2020рр. Житомир: 2020. С. 16-19.

3. Дубовий А.А., Лось А.П., Улизько О.В. Оцінка морфологічних та біохімічних показників крові службових собак. *Наукові читання 2020. Сучасні підходи забезпечення здоров'я тварин та якості кормів і харчових продуктів:* Матер. Шостої наук.-практ.конф. лист.-січ. 2019-2020рр. Житомир: 2020. С. 92-93.

Практичне значення одержаних результатів. Визначена епізоотична ситуація щодо гостропротікаючих та високо контагіозних інфекційних хвороб собак на циклі кінологія військової частини №3027.

Встановлено, що проводити дегельмінтизацію варто щоквартально, при цьому проводити облік лікарських препаратів з метою зміни на наступну обробку.

Структура та обсяг роботи. Робота складається з анотації, вступу, огляду літератури, результатів власних досліджень, висновків та пропозицій, списку літературних джерел, додатків, виконана на 26 сторінках комп'ютерного тексту, ілюстрована 3 рисунками, 3 таблицями, містить 7 додаток. Список літературних джерел включає 40 посилань.

ВИСНОВКИ

1. На кінологічному центрі військової частини 3027 Національної гвардії України по штатному балансі утримується 35 голів службових собак різних порід, а саме: німецька вівчарка, ротвейлер, бельгійська вівчарка, лабрадор ретривер. Дані тварини використовуються по службі в таких напрямках: розшукові (патрульні) – 22 гол., розшукові з пошуку вибухових речовин – 1 гол., розшукові з пошуку зброї та набоїв – 1 гол., спеціальні – 4 гол., розшукові – 3 гол., вартові – 4 гол.

2. Дегельмінтизацію у службових собак варто проводити щоквартально, при цьому використовувати антигельмінтики різних фармакологічних груп та виробників почергово.

3. Профілактичні заходи по недопущенню виникнення інфекційних хвороб собак в умовах кінологічного центру проводяться в повній мірі та згідно плану протиепізоотичних заходів.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Підвищити відповідальність посадових осіб за якістю проведення ветеринарних заходів, своєчасно в повній мірі проводити забезпечення тварин ветеринарними препаратами.

2. Організувати та проводити охоронно-карантинні заходи по недопущенню інфекційних захворювань тварин.

3. Щоквартально проводити дегельмінтизацію тварин при цьому використовувати антигельмінтики різних фармакологічних груп та виробників почергово.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Службові собаки. URL:https://leksika.com.ua/15680114/_ure/sluzhbovi_sobaki
2. Мальцев В.В., Прокопенко О.Ю. Кінологічна служба в умовах сьогодення. Шляхи покращення професійного рівня працівників кінологічних служб :зб. Матеріалів доп. учасн. Всеукр. наук.-практ. конф. Харків, 14 грудня 2018. С. 83-86.
3. Паразитарні та інфекційні хвороби м'ясоїдних тварин / Довгій Ю. Ю. та ін. [2-ге вид., пер. і доп.]. Житомир: Полісся, 2016. – 320 с: іл.
4. Найпоширеніші інвазійні хвороби свійських тварин в Україні / Довгій Ю.Ю. та ін. Житомир: Полісся, 2011. 265с.
5. Сорока Н.М., Січкач В.С. Актуальні питання бабезіозу собак. Доклад к III Международной научно-практической конференции «Животные-компаньоны в современном обществе: проблемы содержания и обращение». 2013. URL: <https://animals.kharkov.ua/ru/media/aktualni-pitannya-babeziozu-sobak>
6. Дубова О. А. Епізоотичні особливості бабезіозу собак у м. Житомирі за період 2007–2009 рр. Науковий вісник НУБіП. – 2010. – Вип. 151. – С. 67–73.
7. Курман А. Ф. Епізоотологічний моніторинг бабезіозу собак у м. Полтава. Вісник Полтавської державної академії. – Полтава. 2011. – № 6. – С. 112–113.
8. Прус М. П. Бабезіоз собак. Ветеринарна медицина України. 2003. № 9. С. 24–26.
9. Прус М. П. Клінічний прояв та деякі питання патогенезу бабезіозу собак. Наук. вісник НАУ. Київ. 2001. Вип. 42. С. 193–198.
10. Потоцький М. К. Бабезіози. Ветеринарна медицина України. № 10. 2004. С. 24–26.
11. Парвовірусні інфекції собак і хутрових звірів / Корнієнко Л.Є. та ін. Біла Церква : 2001.– 55 с.

12. Келеберда М.І., Кузнєцов Є.П., Олешко А.О. Особливості епізоотології парвовірусної інфекції собак і чуми м'ясоїдних в умовах мегаполісу м. Харкова та біологічні властивості виділених ізолятів їх збудників. Ветеринарна медицина. 2010. Вип. 94. С. 176 – 179.

13. Наказ Про затвердження Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів Національної поліції України.

14. Улизько О.В. Профілактика інфекційних хвороб службових собак у військовій частині №3027. Наукові здобутки студентської молоді у ветеринарії. зб. Матеріалів доп. учасн. XXI-ї наук.-практ. конф. магістрів та бакалаврів. Випуск №11. 30 січня 2020 р. Житомир: ЖНАЕУ 2020. С. 200-201.

15. Антонюк А.А., Улизько О.В., Лось А.П. Профілактика гельмінтозів службових собак. Наукові читання 2020. Сучасні підходи забезпечення здоров'я тварин та якості кормів і харчових продуктів: Матер. Шостої наук.-практ.конф. лист.-січ. 2019-2020рр. Житомир: 2020. С. 16-19.

16. Дубовий А.А., Лось А.П., Улизько О.В. Оцінка морфологічних та біохімічних показників крові службових собак. Наукові читання 2020. Сучасні підходи забезпечення здоров'я тварин та якості кормів і харчових продуктів: Матер. Шостої наук.-практ.конф. лист.-січ. 2019-2020рр. Житомир: 2020. С. 92-93.

17. Бодня Е. И. Токсокароз - паразитарное заболевание животных и человека. Журнал сучасного лікаря. Мистецтво лікування. 2006. № 6(32). С. 57–59.

18. Дахно І. С. Екологічна гельмінтологія. Навчальний посібник. Суми. Козацький вал. 2010. С. 77–82.

19. Дубина И. Н. Гельминтозы собак: монографія. Витебск, УО ВГАВМ, 2006. 200 с.

20. Есаулова Н. В. Гельминтозы собак и кошек, опасные для человека и их диагностика. Ветеринария. 2000. № 6. С. 22–28.

21. Лысенко А. Я., Владимирова Н. Г., Кондрашина А. К.

Клиническая паразитология. Женева, 2002. С. 65–66.

22. Сорока Н. М., Дахно Ю. І. Гельмінтофауна собак центральної частини України. Науковий вісник НУБіП України. Київ. 2010. Вип. 151. Ч. 2. С. 176–178.

23. Анфьорова М.В., Головаха В.І., Піддубняк О.В., Тишківський М.Я. Зміни властивостей еритроцитів у собак. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. 2016. № 3 (71). Т. 18. С. 3–6.

24. Паразитарні та інфекційні хвороби м'ясоїдних тварин / Ю.Ю. Довгій та ін. [2-ге вид., пер. І доп.]. Житомир: «Полісся», 2016. – 320 с.

25. Уиллард М. Лабораторная диагностика в клинике мелких домашних животных / за ред. В.В Макарова / пер. с англ. Л.И. Евлевой, Г.Н. Пимочкиной, Е.В. Свиридовой. Москва. ООО «Аквариум бук». 2004. 432 с.

26. Горальська І.Ю., Пінський О.В. Показники гемопоезу собак за бабезіозу. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. 2016. № 2 (66). Т. 18. С. 40–43.

27. Профілактик інфекційних хвороб. 2013 URL : <http://medbib.in.ua/profilaktika-infektsionnyih-bolezney.html>

28. Радзиховський М.Л. Моніторинг ентеритів вірусної етіології у собак. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. 2016. № 1 (65). Т. 18. С. 138–142.

29. Проблема коронавірусного ентерита и лептоспироза у собак. Zoetis. Journal of Small Animal Practice. Российское издание 2014. № 5. Т. 5. С. 46 – 51.

30. Локес П.І. Диференційна діагностика хвороб печінки у свійських собак і котів. Вісник ПДАА. 2014. № 1. С. 58–61.

31. Еритроцитопоез. Морфологічні зміни еритроцитів. URL <https://http://myrefs.org.ua/index.php?view=article&id=954>.

32. Камышников В.С. Справочник по клинико-биохимическим исследованиям и лабораторной диагностике. Москва. Медпресс-информ. 2004. С. 152 - 223.

33. Шуляк Б. Ф. Вирусные инфекции собак. Москва. «ОЛИТА». 2004. С.173 – 215.
34. Лабораторні методи досліджень у біології, тваринництві та ветеринарній медицині: довідник / В.В. Влізла та ін. за ред. В.В. Влізла. Львів. 2012. 764 с. Байнбридж Д. Нефрология и урология собак. М.: Аквариум-Принт. 2008. С. 60–78.
35. Burke T. M.; Roberson E. L. Prenatal and lactation transmission of *Toxocara canis* and *Ancylostoma caninum*: Experimental infection of the bitch at midpregnancy and at parturition. *Intern. J. Parasitol.* 1985. - 15, 5 - P.485-490.
36. Goossens H.A., van den Bogard A.E., Nohlmans M.K. Dogs as sentinels for human Lyme borreliosis in the Netherlands // *J. Clin. Microbiol.* 2001. – Vol.39. – №3. – P.844 – 848.
37. Presence of infectious agents and co-infections in diarrheic dogs determined with a real time PCR based panel. A. Baumann da Rocha Gizzi [et. al.]. *BMC Veterinary research* – 2014. № 6. P. 81–90.
38. Canine viral enteritis prevalence of parvo-, corona-, rotavirus infections in dogs in the Netherlands. G. A. Drost. *Veterinary quarterly.* 2015 № 2 P.4. P. 181–190.
39. Manoj Kumar Development of a polyclonal antibody – based AC – ELISA and its comparision with PCR for dignosis of canine parvovirus infection / Manoj Kumar, Sunil Chidri // Berlin Hedelberg, *virologica sinica* – 2010. P. 120–132.
40. Mosallanejad, B., Najafabad Ghorbanpoor, M., Avizeh, R., Ronagh, A. Prevalence of Canine parvovirus (CPV) in diarrheic dogs referred to veterinary hospital in Ahvaz. *Archives of Razi InsΘtute.* URL: http://www.archrazi.com/arΘcle_103742_ee14b98f11c4273f31acd0b93c3dbc73.pdf